

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . 500 Lei Parohiile cl. II. și particulari . . . 400 Lei¹ Parohiile cl. III. și subclasă . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p style="text-align: center;">MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concursuri de prot. 1000 Lei. Parohii de cl. I 500, de cl. II 400, de cl. III 300 Lei. Celelalte publicații 400 Lei.</p>
--	--	---

Cartea de Rugăciuni

Abea o lună a trecut peste un an de când s'a pus în circulație cărticica de rugăciuni tipărită cu binecuvântarea P. S. Episcop Veniamin și iată că apare și ediția II-a. Desigur această nouă carte de rugăciuni apare în mai multe exemplare, pentru motive ușor de înțeles, dar și pentru că au concurat anumite împrejurări norocoase la tipărirea și publicarea ei.

Din cele 10.000 exemplare aproape 4000 au fost distribuite de către P. S. Episcop soldaților, parte celor plecați pe front, parte celor răniți și bolnavi din spitale, pe cari Prea Sfinția Sa i-a cercetat nu numai în Caransebeș, dar și în Băile-Erculane și chiar în Vatra-Dornei!

Primind cartea de rugăciune, ostașul s'a simțit mai tare, mai sigur, că Dumnezeu, cu puterea acestui sfânt talisman, îl apăra împotriva glonțului inamic.

Iar amărîtul din spital văzând în cărticica marcată cu sfânta cruce povestea tragicei lui vieți, a privit la ea cu încredere găsind acolo atâtea rugăciuni mângăietoare, atâtea cuvinte întremătoare... Carte de „căpătăiu“, ostașul a primit-o cu mare mulțumire sufletească, convins că prin cărticica primită din mâna a însuș Arhipăstorului ajutorul lui Dumnezeu este mai sigur și mai aproape.

Acest ajutor vine pe urma rugăciunii, iar noi avem datoria să ne rugăm mai mult. Așa cum spunea deunăzi P. S. Sa la adunarea societății femeilor ortodoxe, *trebuie să zăbovim mai mult la poala hainei Mântuitorului*, ca odinioară Maria sora Martei și a lui Lazăr. Vremurile de cumplită sguđuire sufletească nu se biruiesc decât cu o liniște și o regăsire pe care singură rugăciunea cu roadele ei o pot da omului...

Situarea noastră pe linia acestei regăsiri ne-a ușurat-o înțelegerea deplină pe care întâia ediție a cărții de rugăciune a avut-o între preoți și credincioși. Necesitatea răspândirii ei mai mult, au favorizat-o unele instituții și unele persoane al căror nume ne facem datoria să le pomenim la acest loc.

Este întâiu dl C. Orghidan președintele Consiliului de Administrație al Uzinelor Metalurgice Unite Titan-Nadrag-Călan, care cu o munificență caracteristică a venit în ajutorul fondului nostru de propagandă religioasă cu suma de 200.000 Lei din partea Uzinelor și Lei 10.000 danie personală.

În al doilea rând ne facem plăcută datorie de a aminti sprijinul oferit de Comunitatea de Avere din Caransebeș, prin ajutorul de 200.000 Lei pentru acelaș scop de propagandă religioasă.

Cu o și mai mare bucurie încreștăm apoi fapta preotului și a organelor parohiale din Văliug, în inima cărora sămânța aruncată de Arhipăstor cu ocazia adunării generale a Asociației Andrei Șaguna a găsit teren de rodire mulțumitoare și mult îmbucurătoare. Și deși darul nu atinge nici suma de 4000 Lei, având în vedere că provine din plata muncitorilor de fabrică, onorează deopotrivă pe acești muncitori dreptcredincioși, ca și pe conducătorul lor sufletesc.

În sfârșit calda înțelegere cu care atât preoții cât și păstorii lor au primit cartea de rugăciune la întâia ei ediție, au fost tot atâtea motive cari au tribulat pentru tipărirea noului stoc, care s'a terminat zilele trecute.

Dacă privim acum de aproape paternitatea acestei cărți de rugăciune, nu putem să nu ne umplem sufletește de bucurie și de o mare satisfacție în același timp. Vedem aci colaborarea dintre episcop și între fiii credin-

cioși dela o extremitate la cealaltă a societății. Iar faptul că cei dintâi cititori sunt conducătorii de fabrici, iar imediat următorii sunt înșiși muncitorii de fabrică, sunt indiciu că societatea noastră are o robustă structură sufletească.

De aceea bucuria noastră este mare, și tocmai de aceea avem datoria să creștem și generațiile tinere în cultul muncii și al rugăciunii!

Probleme Transnistriene.

Duminecă, 21 Martie c., la orele 16, în sala cea mare a liceului „Traian Doda“ din Caransebeș, a vorbit dl prof. univ. *Dr Sabin Oprceanu*, dela Extenziunea Universitară Timișoara, în ciclul conferințelor organizate de „Astra“ caransebeșană, despre *Problemele Transnistriene*.

Conferențiarul a fost prezentat, în cuvinte frumoase, numeroasei asistențe, ce onorează regulat cu prezența pe solii culturii românești, de către dl prof. *Romulus Civic*.

După ce stabilește principial rolul geografic, istoric, economic și strategic al diferitelor *istme*, pe cari le aseamănă cu strâmtoarele mărilor și oceanelor, distinsul conferențiar se oprește adâncind cu o logică strict științifică rostul geopolitic și economic al istmului ponto-baltic, pentru noi, Românii, ca și pentru restul popoarelor mari ale Europei.

Incepând cu Scyții, Romanii, Tătarii, Turcii și sfârșind cu Rușii și Germanii, toți atingând acest istm nu s'au oprit la el. Probează cu argumente istorice năzuința acestor popoare de a stăpâni și a depăși acest istm, care despărte lumea europeană de cea asiatică. Făcând o succintă incursiune în istoria politică a Rusiei, conferențiarul arată că statul rus, fundamentat de Germani, de tribul Voregilor la Novgorod și Kiew, a stat până în a doua jumătate a sec. al XVII-lea sub stăpânirea Mongolilor, Tătarilor, Polonilor și Turcilor. Lui Petru cel Mare, plămuitorul planului imperialist de expansiune a Rusiei unite până la acest istm, ai cărei poli se sprijina unul pe Baltică, iar celalalt pe Marea Neagră, i-au urmat cu îndărătnică perseverență toți urmașii dela Ecaterina II-a până la Alexandru II și Nicolae II.

Abia cu 150 ani în urmă Rușii ating Bugul — până unde s'a întins înainte cu 2000 ani stăpânirea politică a marelui rege geto-dac Buerebista.

Arată diferitele etape de expansiune spre Apus a stăpânirii rusești, după depășirea acestui istm. După 1812 Rușii nu se mulțumesc numai

cu Basarabia, ci, în executarea planului lui Petru cel Mare, de a ocupa Constantinopolul, ei ajung în 1940 să ne răpească și Bucovina, făcând incursiuni până în inima Dobrogei.

Fixând acest cadru geopolitic al istmului balto-pontic, conferențiarul arată că spațiul dintre Nistru și Bug, cu prelungire până la Harchow, este locuit de veacuri de peste 800.000 Români neaoși, cari împotriva tuturor vicisitudinilor timpurilor și-au păstrat nealterat caracterul curat românesc-moldovenesc: limba, credința, portul, moravurile și obiceiurile străbune. Numai în Transnistria, în centrul provinciei, trăiesc peste 320.000 Români. Toți aceștia cer imperios întinderea stăpânirii politice românești și asupra teritoriilor întinse pe cari le stăpânesc de veacuri înaintea Rușilor. Dacă imperialismul rusesc-sovietic revendică acest spațiu, cu atât mai vârtos ar trebui să-l reclamăm noi, ca pe un drept legitimat de măturii istorice, de interese politice și economice și mai presus de toate, de existența unei mase etnice românești, care dincolo de Nistru a fost de-a-lungul veacurilor fermentul culturii și civilizației creștine și europene.

Pe lângă factorii geopolitici și economici, prezența stăpânirii românești dincolo de Nistru este imperios reclamată de postulatul reîncreștinării popoarelor îndobitocite de regimul bezbojnicilor, al celor fără de Dumnezeu. O Românie-Mare și puternică — reîntregită la Apus și stăpână până la Bug — este o necesitate europeană, reclamată de menținerea echilibrului geopolitic în istmul balto-pontic dela poarta Apusului creștin și civilizat.

Conferința extrem de interesantă și instructivă a fost deseori subliniată de vii și îndelungate aplauze. Corul gimnaziului de fete, sub conducerea pricepută a d-lui prof. *D. Cusma*, a executat câteva bucăți cu caracter religios, dând momentului caracter de sărbătoare.

Lucian Cotoșman

Cuvânt pentru ostași.

LEGEA JERTFEI

La început, când Dumnezeu a făcut „cerul și pământul“ — lumea văzută și nevăzută — El a dat acestor lumi anumite reguli, cunoscute sub numele de legi, care exprimă voia Lui și cărora trebuie să se supună toți și toate.

Una din aceste reguli, care se impune conștiinței omului și popoarelor cu caracter de lege puternică și generală, este și *Legea jertfei*,

anume adevărul cel mare al vieții noastre pământești că *nimic trainic nu se poate înfăptui în lumea aceasta și nici un ideal — oricât de mic — nu se poate realiza, fără de jertfă.*

Dovezi despre această lege a jertfei în lume, despre tăria și universalitatea ei avem în natură, în istoria popoarelor și în economia dumnezească:

a) *Firea* ne arată că nu răsare planta cea nouă din pământ până când sămânța ei n'a putrezit acolo. Până când nu se jertfește pe sine bobul de grâu, nu răsare viața nouă. Nu se naște copilul până când mama nu aduce, mai întâi, jertfa durerilor ei. Nu luminează nicio lumânare decât în măsura în care se consumă, se jertfește, ceara ei.

b) *Istoria omenirii* ne stă mărturie că nicio împărăție nu s'a întemeiat și mai ales nicio împărăție n'a durat dacă n'a avut la temelie ei jertfe de Eroii.

În această privință viața Neamului românesc este un exemplu *clasic*. Neamul nostru s'a înălțat la drepturile lui divine și omenești numai prin jertfele sutelor de mii de Eroii. Toată Istoria Românilor, dela Litovoi și până la cel din urmă ostaș-Erou, căzut pe câmpul de onoare pentru reîntregirea Patriei și pentru biruința Crucii, este o măreață ilustrare a înălțării lui prin jertfe.

c) Ca să ne dăm seama cât de puternică și de generală este această lege a jertfei ajunge să ne amintim că nici Fiul lui Dumnezeu n'a făcut excepție dela ea: *Domnul Iisus Hristos a mântuit lumea tot prin jertfa Sa pe Cruce. Și Mântuitorul tot numai prin suferințe, prin jertfă, a intrat întru mărirea Sa: Invierea și apoi, înălțarea Domnului la Cer — pentru a ședea deadreapta Tatălui — deci, glorificarea Lui — are loc numai după suferințele și jertfa Golgotei.*

Nici un ideal nu se poate împlini fără de jertfă. Acest mare adevăr a fost simțit totdeauna de către Români: Legenda Mănăstirii Argeșului, în care Meșterul Manole n'a putut ridica „Mănăstire naltă cum n'a mai fost altă“, adică nu și-a putut realiza idealul său artistic, până când n'a jertfit, clădind în zidul Mănăstirii, ceea ce avea el mai scump, pe soția sa, — este adânc semnificativă și constituie o dovadă în plus că *Neamul Românesc a trăit, în viața sa, această lege a jertfei.* De aceea, desigur, s'a dăruit pe sine cu atâta generozitate, nu numai pentru apărarea „sărăciei și nevoilor“ sale, ci și pentru idealul de apărare a Creștinătății de păgânătatea cotropitoare.

Iată pentru ce, astăzi, când se duce o luptă pe viață și pe moarte împotriva celor fără moșie, fără familie, fără Patrie și fără Dumnezeu, cât și pentru o nouă și mai dreaptă așezare între popoare, *avem, ca ostași ai Domnului și ai Patriei sfântă datorie de a ne pătrunde sufletele de marea lege a jertfei ca temelie a împlinirii oricărui ideal și de nevoia ca această jertfă să fie creștinească, adică să fie adusă de bună voie pentru sfintele drepturi ale Neamului și pentru biruința Crucii lui Hristos.*

Și în acest caz, să avem convingerea fermă și încrederea nesdruncinată că, atâta timp cât nu ne vom depărta de Dumnezeu și de Biserica Lui: Neamul Românesc — care duce un război nu de agresiune sau de răpire a bunurilor altora, ci de apărare a pământului și a legii sale strămoșești împotriva păgânătății de orice fel — chiar de nu i-ar face dreptate oamenii, i-o va face, mai curând sau mai târziu, Dumnezeu cel atotdrept, Dumnezeu îndurării și al dreptății creștinești, pentru a cărui împărăție Neamul nostru toldeauna a înțeles să lupte eroic și să aducă jertfă creștinească.

Preot Maior **Damaschin Daicoviciu.**

Ploaia divină.

(Continuare din Nr. 11 și sfârșit)

Acelaș rezultat: morți, răniți și respinși din partea vitejilor noștri, cari deși n'au arme cu lunetă ei totuși stau neînfricați cu arma la ochi și curăță tot ceea ce le iese în cale.

Abia au ajuns la poziția lor căci au fost reînforși din nou de conducătorii lor căci ei nu vreau să admită că nici armata lor de elită: școala de viitori ofițeri, nu poate să alunge pe Români, pe cari ei îi desconsideră. Au dat și al cincilea contract sovieticii dar zadarnic, poziția Vânătorilor noștri a rămas pe loc, iar atacătorii se întorceau iarăși fără nici un rezultat.

La ostași este o vorbă: câștig fără pierdere nu se poate ca și război fără sacrificii. Așa și la noi. E adevărat că toate cele 5 atacuri ale comuniștilor s'au prăbușit de pieptul Românilor precum se lovește apa de zid. Dar și zidul lovit mult de valul furios se macină puțin cu puțin. Așa și ostașii noștri, la fiecare atac aveam și noi câte unul sau mai mulți morți ca și mai mulți răniți. Toți aceștia erau scoși din luptă și pe ei nu se mai putea conta la respingerea atacurilor ce urmau să vină.

Ne înpușinasem atac de atac, iar dușmanii la fiecare atac — cu toate pierderile incomparabil mai mari decât ale noastre — veneau tot

mai mulți căci socoteau chestiune de prestigiu scoaterea noastră din poziție. Și lor le era ușor căci aveau în spate rezerve multe cu cari își improspătau forțele.

Comandanții de companii: Emil Atanasiu, Petre Ceaușu, Aurică Ionescu, Costică Balaban, Petrică Țalea și Mișu Apostol se consultă cu comandantul unității dl Col. Blaga: ce ne facem dacă aștia mai contraatacă și a șasea oră, căci ne-am imputinat! Răspunsul ca totdeauna când situația e gravă: rezistență dârză până la unul. Toți își fac o cruce și dau ordin tuturor ca să reziste.

De ceace s'au temut n'au scăpat. Rușii au devenit ambițioși vreau ca ei să aibă în această zi un succes pe care radio Moscova și Londra să-l trâmbițeze o săptămână, zi de zi. Se aud din depărtare că strigă. Dar ce s'a întâmplat, pare că armata care vine la atac strigă un strigăt românesc. Intr'adevăr se aude bine de tot că acum ei strigă: ura, ura! Sărmanii se vede că „uri“ al lor nu mai face două parale deaceea s'au gândit — desigur că la sfatul vre-unui jidanuț basarabian ce a ajuns comisarul lor — ca să se folosească de „ura“ pe care ai noștri îl întrebunțează când atacă la baionetă.

Cerul se vede că s'a săturat de neomenia acestor bezbojnici. Vântul care până atunci bătuse dela Răsărit își schimbă deodată direcția. Elbrus-ul cel „balșoi“ (mare) trimite vânt puternic din golașa sa înălțime acoperită veșnic cu zăpadă și ghețari. Dar nu vânt' ca până aci, ci uragan și crivăț. El nu vine singur ci e însoțit de ploaie sau mai bine zis de furtună cu rupere de nori.

Ceeace a fost acolo nu știu cine ar putea descrie ca să facă și pe alții să înțeleagă. Vântul bătea cu putere și rece ca un crivăț, iar ploaia cădea atât de multă și lovea cu atât de mare putere încât parecă orbea pe cel ce îi venia împotrivă.

Rușii plecaseră la atac înainte de a începe această furtună. Deslănțuirea ei le provoacă o bucurie, căci aceasta le era plăcerea cea mare să atace atunci când natura se revoltă. Ploaia purtată de vântul rapid îi lovea în față, așa că incurând își dădură seamă că de data aceasta nu-i prea bine, dar atacul început trebuia să fie terminat.

Parecă vântul sufla tot mai tare și stropii de ploaie erau tot mai deși și mai mari. Deodată s'a întunecat totul și nu mai vedeai înainte decât ploaie și apă pretutindeni. A mai continua atacul însemna pentru Ruși a intra cu grumazul

în laț căci nu mai știau unde sunt și încotro trebuie să meargă. N'au mai tras nici un glonț nici un proiectil, au făcut stânga împrejur și s'au întors — cu greu — la pozițiile lor ploați și la propriu și la figurat.

Cel de-al șaselea atac din aceea zi dat de Rușii comuniști contra vânătorilor creștini a fost respins fără foc de pușcă materială, el a fost zădărnicit de focul cel nefăcut al Tatălui cel ceresc.

Șapte sute de oameni în aceea zi au strigat: Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă supuneți căci cu noi este Dumnezeu!

Pr. Cpt. rez. Dr. Tr. Coșeru.

Din trecutul școalei românești în Bănat.

V

Acest circular aduce ceva nou: *este scris cu litere latine și cuprinde dispoziția, ca de aci înainte toate circularele să se „descrie“ „cu litere Romane“, iar învățătorilor, cari încă nu le-ar cunoaște, le permite „selu descrie cu cele cirilice, înse se învețe pe viitoriu a scrie și cu cele romane“.*

În cele următoare reproduc acest circular, păstrându-i ortografia întocmai. Iată-l:

„Nr. 13—1850.

Cătră Domnii Invățători din următoarele Locuri.

Incunoscintânduva cum ca de duminica în ainte, voiu se țenu Essamenu în următoarele Locuri, precum în Calina, Moniomu, Goruia, Gerliște, Iurjova, Secașiu Calina, Dognacska, Ocna de feru, Bogsan montana, Vassiova și în Bogsan romana; vise pone în datorinția următoarele, ca:

1. Capaténd Cerculariul acesta indată selu subscrieți, insemnendu Datum și Ora sosirei lui, apoi selu descrieți în Protocolulu respectivu. Acei carii sciu scrie *cu litere Romane*, selu descrie cu aceste, iare carii nu sciu cu aceste scrie, selu descrie cu cele Cirilice, înse se învețe pe viitoriu a scrie și cu cele romane.

2. Selu trimiteți mai departe dară însă de după rindul Satelor susu însemnatu, fiind de fațe pana ce pleacă ducatoriul cu Cerculariul, și sponendu ca selu duca dreptu la Invațetoriul următoriu, căci trimițindul la DD. notari, și ne fiindu acesta acasă, remâne îndelung timpu ne

tramisiu. Din Călnicu după ce a întorsu dela Moniom, sese trimită prin Forspantarii carii au drumu cătra Goruia, pana aci.

3. Se fiți pregatiți cu scolarii spre depunerea Essamenului, înscințiandu pe DD. Locali directorii pre Onorata preoțime, pe Capetenia Satului, și pe toate persoanele mai distincte despre venirea mea, éra în Bogsa-montana și pe luminata ces. regiă Ocarmuire Cercuala. Eu nu potu determuri dioă sosirei mele ci numai atât vo potu face cunoscutu, ea fiind Satele aprópe potu visita trei scoale pe di, iară altcum numai doao. Domniile voastre dare, cam puteți socoti tempul sosirei mele.

4. Sa țineți în acele locuri, pe unde mē acceptați cam pe aceeași zi, scolarii dimineața până la 12, era seara pana după 5 Ore.

In Eđerisiu 4 Martiu (20 februa.) 1858.

CONSTANTIN IOANOVICIU“.

Cesaro regiul Consiliariu scolariu și Cavalieriu a Ce. reg. Ordinul Franciscu Ioseph.

Ioanovici s'a născut în Lugoj la 13 Martie 1813. După terminarea liceului în Arad și a facultății de drept la Pesta, a practicat advocatura în Arad. La 1843 a fost numit director al Institutului preparandial de acolo, apoi la 1846 administrator al directoratului școalelor naționale din districtul Timișoarei, iar la 1850 inspector pentru școalele gr. or. române în acelaș district.

A deținut această demnitate până la 1861, când, pentru meritele sale pe teren școlar a fost decorat cu ordinul Francisc Iosif I.

Istoria școalelor românești din Banat a rezervat un loc de cinste acestui zelos propagator al culturii naționale și cald sprijinitor al tagmei dascălești. Școalele noastre de pe timpul activității acestui merituos inspector toate își împodobiau interiorul cu potretul lui. A murit la 27 August 1865.

* * *

Reproduc în cele următoare și un specimen din tablourile compuse de cătră învățătorii propunători despre materialul propus, după clase și numărul și numele școlariilor. Iată o

„A R Ă T A R E

la cea de față și de chepetenie ispitire de spre râvna tinerimei, carea în normalnica schoală a satului verc Moravița au învățat.

Nr. școlariilor	I-iiu Clas a Silabiz(atorilor)	Ce feliu de învățături și cât sau prepus școlariilor întru acest curs precum mai jos arată
1	Vasile Peștenari	A Rugăciunea Domnească
2	Mathei Munteanu	B Închinăciunea îngerului
3	Jonaș Ungureanu	V Simvolul credinții
4	Vasile Tismăniariu	G X porunci ale lui Dumnezeu
5	Petru Roșu	D IX bisericești
6	Costandin Izvărniariu	E Rugăciunea înaintea prânzului și după prânz
7	Petru Hodoș	J Rugăciunea înaintea cinii și după cină
8	Costandin Zăbăc	S <i>Cetirea din Bucvar</i> până la fața cea înțeleaptă
9	Costandina Bălătescu	Z <i>Din catihisis</i> , Tălcuirea intrării Cathisisului
		I <i>Din Istoria sfințită</i>
		C Capul întâiu până la al doilea <i>Din Socoată</i> . Adijia, Substrahția din cap.
	II-lea Clas a Cetitor(ilor)	A <i>Învățătura creștinească</i> din început până la întâia tablă. <i>Din Istoria sfințită</i> dela al 2-lea cap până la 13-lea <i>Din Regulele scholastice</i> Din început până la treia parte <i>Din scrisoarea frumoasă</i> din început până la sfârșit. <i>Cetirea Ceasoslovului</i> din început până la psalmul de seară. <i>Cetirea din Psaltire</i> din început până la a 12-lea <i>Cathismă</i> . Socoata, Multiplicațiunii și diviziia.
10	Iosif Popovici	
11	Iovan Pănescu	
12	Dimitrie Telescu	
13	Mihai Ungureanu	
14	Nicolae Muntean	
15	Petru Popovici	
16	Costandin Munteanu	

Dat în Ocna de Fier în 25-lea Aprilie 1820.

IOAN MUNTEAN m. p. învățătorii“

Dr. Dimitrie Cioloca.

Recenzie.

Școala Mitologică, Studiu istoric-critic.

Sibiu 1943 de Prot. Dr Sofron Vlad, Rectorul Academiei teologice, Oradea-Timișoara.

De curând a apărut în „Seria Teologică“ din Sibiu cartea cu titlul de mai sus a p. profesor de Exegeza T. N. dela Academia Teologică din Oradea, stabilită temporar la Timișoara, Dr Sofron Vlad.

În partea primă vorbește despre originea, antecedentele critice, principalii reprezentanți și teoriile școalei mitologice, justificându-și traterea subiectului prin faptul că reprezentanții acestei școli caută să-și răspândească în diferite țări ale Apusului (Germania și Franța) deile lor distructive cu privire la originea, creștinismului susținând că Iisus Hristos nu a fost întemeietorul creștinismului, ci ar fi doar un produs al mișcării creștine în care se

reflectează aspirațiile și diferitele curente ale timpului.

În continuare arată că originea „Școalei mitologice” trebuie atașată filosofiei lui Hegel, întrucât mulți din cei cari au negat direct istoricitatea lui Hristos aparțin acestei filosofii.

Tot după concepția acestei filosofii, creștinismul în ansamblul lui n'ar fi decât o treaptă mai superioară în evoluția care este în istorie. De aceea filosofiei lui Hegel i se atașează toți aceia cari încearcă să explice creștinismul ca o formă evoluată a celorlalte religii. Ei admit realitatea istorică a persoanei Mântuitorului fără să-i atribue vr'un rol preponderent în nașterea și dezvoltarea creștinismului.

Ca aderenți ai acestei filosofii aminteste în primul rând pe reprezentanții Școalei din Tübingen cu Ferdinand Chr. Baur, Bruno Bauer, etc., apoi pe David Strauss și alți teologi raționaliști.

Pe urma criticii negative asupra evangheliilor, nu mai rămăsese din acestea decât foarte puține lucruri cari erau considerate ca având valoare istorică. După Bousset de pildă „tot ce știm din viața Mântuitorului este așa de puțin că ar încăpea pe un petec de hârtie”.

Astfel a pregătit terenul critica liberală și raționalistă extremistă pentru afirmările mitologilor. Acestora nu le-a rămas decât să explice cum au luat naștere credințele dogmatice ale primilor creștini și să tragă apoi concluzia ultimă că Iisus Hristos nici n'a existat.

Tot în partea I-a se expune pe scurt doctrina diferiților reprezentanți ai școlii mitologice, împărțiți pe grupuri. Așa Bruno Bauer și Kalthoff susțin că creștinismul ar fi luat naștere dintr'o mișcare socială a proletariatului; Jensen vede în creștinism continuarea vechilor mituri babiloniene; Robertson, B. Smith, Drews și alții s'au forțat să dovedească existența la diferite secte iudaice a unui cult în care Iisus era adorat ca Dumnezeu. încă înaintea erei creștine, sub numele de Iosua, care ar fi fost un vechiu zeu solar efrăimit. Tot reprezentanții acestei grupări mai încearcă să explice și alte trăsături din viața Mântuitorului.

În partea doua expune pe larg argumentele pe baza cărora își clădesc mitologii teoriile lor și arată cu o logică impecabilă cât de șubrede sunt argumentările lor, cât de absurde sunt încercările lor de a explica originea celei mai puternice mișcări religioase, care a schimbat fața lumii întregi și a creat o adevărată civilizație și cultură, care-i creștinismul, fără Hristos.

Înainte de a combate teoriile mitologilor, împărțiți pe grupuri, autorul ne face cunoscute principiile diriguitoare ale reprezentanților acestei școli. Așa mitologii resping doctrina creștină despre întruparea Fiului lui Dumnezeu nu pentru că ea ar fi contrazisă de documente, deci din motive istorice, ci numai pentru că nu poate fi împăcată cu ideile lor filosofice. Apoi, eliminând supranaturalul din istorie, ei așează creștinismul pe aceeași treaptă cu celelalte religii, susținând că el a luat naștere pe calea evoluției din mediul înconjurător. O altă caracteristică comună a lor este că se complac în a inversa lucrurile ne mai ținând seamă, de nici o cronică, oricât de firească și binestabilită ar fi ea. Sf. Apostol Pavel, ucenicul lui Hristos a trăit, după ei, înaintea învățătorului lor. Nu Iisus Hristos a creat pe sf. Apostol Pavel, ci apostolul Pavel l-ar fi creat pe Hristos. Mitologii voind să explice originea creștinismului nu se ocupă de izvoarele principale, de documentele clasice ale acestei religii cari sunt sf. evangheliile și scrierile sf. Apostol Pavel, ci pun nașterea creștinismului în sânul unor secte obscure, societăți secrete etc., pe cari le socotesc ca adevăratul leagăn al religiei creștine.

Un alt punct în care se aseamănă toți mitologii, este lipsa de înțelegere pentru rolul important pe care l-au avut în toate vremurile eroii și marile personalități în dezvoltarea religioasă, culturală, socială și politică a omenirii. De aceea ei pun și la originea creștinismului colectivitatea anonimă, iar nu personalitatea puternică a lui Hristos.

Cartea este scrisă cu priceperea omului stăpân pe materie, consultând multă literatură de specialitate într'un stil ușor și plin de miez.

Din fericire pentru noi, poporul român n'a cunoscut manifestări de atitudini negative față de dumnezeirea lui Hristos. Totuși e bine să cunoaștem, măcar noi preoții cărțile și ideile acestea, pentru a fi gata de răspuns celor ce ar încerca să ne atace patrimoniul cel mai scump, credința în dumnezeirea lui Iisus Hristos.

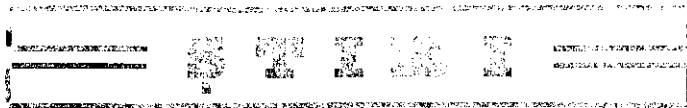
Dr. Zeno Munteanu.

Nici o jertfă nu este prea mare, pentru a cruța o suferință a luptătorilor.

Ei își dau viața pentru tine!...

Tu ce le dăruiești, spre a-i ocroti?...

Hibotăntre. Prea Sfințitul Episcop Veniamin a binevoit să lucrezească într-o diaconie pe tânărul Liviu Gage, tencu Ioan Dragolca, Virgil Făstănuș și Gheorghe Mișu, ieși din cupînsul Arhiepiscopiei Sibului.

Prea Sfinția Sa în marea sa grijă ce o poartă educației tineretului școlar, a vizitat Vineri în 26 Martie a. c. tinerele clase dela gimnaziul de fete din loc, cu care ocăme în fie care clasă s'a înțreținut cu copiii profesoral interesându-se de aproape de viața și progresul la studii al elevelor.

P. Sf. Sa a dat tuturor elevelor sfaturi folositoare pentru viață și le-a împărțit iconițe și cărți de rugăciuni.

Un sfert de veac s'a împlinit eri dela Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă. Fericitul eveniment a fost comemorat de către toate școlile din țară, iar în biserici s'au înălțat rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu. În Catedrală s'a săvârșit rugăciunea de un sobor de 6 preoți în prezența P. S. Episcop și a reprezentanților tuturor autorităților.

Consfătuire la Reședința episcopescă. Joi a avut loc o consfătuire la reședința episcopescă la care au luat parte toți șefii de instituții și președinții societăților culturale din oraș. Prea Sfințitul Episcop Veniamin a făcut un călduros apel la concursul și colaborarea tuturor în vederea unei propășiri culturale și a unui spor în toate domeniile vieții spirituale. A luat cuvântul dl Col. Romulus Boldea, președ. Com. de Avere și a mulțumit P. S. Sale pentru gândul bun ce a avut și a asigurat pe P. S. Sa de concursul sincer al tuturor. Totășa dl primar al orașului Dr. Isac Radulescu, oferind tot concursul Primăriei în vederea unui dorit progres cultural.

Aduarea generală a Societății femeilor ortodoxe din orașul Caransebeș, ținută Joi la Buna-vestire, a fost onorată cu prezența a însuș P. S. Episcop Veniamin. Harnica prezidentă, d-ra Elena Biju, în cuvinte emoționante remarcă acest eveniment, așteptat de 17 ani. P. S. Episcop laudă manca făcută dar de devotația a acestei societăți, le dă unele sfaturi și sugestii în legătură cu nobilul lor scop, adunarea de fonduri pentru zidirea unui internat pe seama fetelor ortodoxe. Păr. consilier R. G. Ancușa spune că membrele societății aproape toate sunt elevele învățătoarei confesionale de odinioară Elena Biju, arată că societatea e sprijinită cu deosebire de săraci, la rândul ei ajutând pe cei mai săraci. Fiind toate în ordine, se aprobă și raportul societății și gestiunea pe anul trecut.

Conferințele organizate de Astra cu concursul școalelor și a celorlalte instituții se țin regulat în orașul nostru, cu un laudabil interes din partea publicului. Publicăm la loc separat rezumatul conferinței de Duminecă trecută. Astăzi conferințază dl Dr. I. Tănăsescu dela Extens. Univ. Timișoara despre *Cancer, boală chimică*.

Praznicul săracilor. Joi la sârbătoarea Buna-vestiri parohia Caransebeș a organizat tradiționala masă pentru săraci. După sf. Liturghie masa a fost

binecuvântată de preoți, iar săracii au avut fericitu prilej să se îndulcească din bucatele adunate prin grija preoților neștri de aici și pregătite de unele femei harnice din Căstoa Domaniid.

În sărbătoarea protopresbiterului iconom stavroter Dr. Aurel Crăciunescu, s'a făcut Marți în 23 cor. într-o atmosferă solemnă, în biserica din Baile-Herculane, slăjuită de puterile legendarului Hercule.

Președintele a fost săvârșit de I. P. C. părintele arhimandrit Dr. L. Busuioc, prof. la Academia noastră teologică, ce delegat al P. S. Sale episcopului nostru Veniamin, precum și de: P. On. D. D. protopresbiteri: I. Ceța, consilier referent la Episcopia Timișorii, I. Câmpianu, protopopul tractului Mehadii, apoi preoții: D. Popovici, A. Colojoară, I. Urechiatu, C. Stoichescu, A. Dărăbanț și protodiaconul T. Roșca.

Pe lângă membrii familiei au ținut să participe la această pioasă solemnitate: P. S. Sa episcopul Vasile al Timișoarei, dl consilier D. Sgaverdia, precum și autoritățile civile și militare din stațiunea balneară Baile-Herculane.

Păr. arhimandrit Dr. L. Busuioc, cu multă demnitate a adus, în numele P. S. Sale episcopului Veniamin și a întregii Biserici ortodoxe române, ultimul omagiu regretatului Dr. A. Crăciunescu celuia ce fost profesor de Teologie la Sibiu, apoi consilier ref. și organizator al Consiliului Central Bisericesc, la înăcepăturile Patriarhiei românești, precum și un devotat slujitor al sf. Altar.

Bunul Dumnezeu să-l așeze în corturile aleșilor Săi!

Comemorarea lui Dr. Valeriu Branice. Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat împreună cu Astra Bănățeană a organizat Sâmbătă în 20 Martie o serbare comemorativă în Lugoj. Au vorbit: dl Dr. Seb. Bornemiza, Dr. Lim. Cioloca, Dr. A. Peteanu și Dr. A. Buteanu despre neuitatul îndrumător al conștiinței naționale. Corul Vidu a dat concurs.

A luat parte și P. S. Episcop Veniamin.

Biblioteca Amvonului. Colecție de cuvântări bisericești. Sub acest titlu cu binecuvântarea P. S. episcop dr. Nicolae Popovici, s'a tipărit în *Tipografia Diecezană a Sf. Episcopii din Oradea*, o bogată colecție de cuvântări bisericești. Câte 4—6 cuvântări pentru fiecare Duminecă, scrise de profesori de teologie, consilieri eparhiali, protopopi, profesori de religie și alți preoți din eparhie. Vol. I (457 pagini, cu 63 predici) costă Lei 250. Acest volum conține și 12 predici pentru *Săptămâna Patimilor*.

Aprecierile elogioase ce s'au făcut Bibliotecii Amvonului, pentru ideea înființării ei, pentru fondul lucrurilor și pentru utilitatea ei în viața preoților dela parohii, cum și pentru forma estetică în care se prezintă, dovedesc îndeajuns, cât de necesară și binevenită este această lucrare.

Recomandăm această colecție pentru toți P. C. Preoți și pentru bibliotecile parohiale.

Să poze comanda dela *Tipografia Diecezană* din Beius, jud. Bihor Str. Târgul de Cereale Nr. 6. Se trimite cu ramburs sau contra prețului anticipat prin mandat postal.

I. Victor Ioviția: „Din lumea gnădurilor mele“ un mănunchiu de poezii cuprîns într'un volum de 140 pagini. Este o plăcută surpriză din partea unui om cu o ocupație puțin prietenă și prielnică astor fel de îndeletniciri. Desigur poeziile tradează un suflet

sensibil, pe care la sesizat toți cari îl cunosc pe dl V. Ioviția.

Revista *Gândirea* pe Martie a. c. a apărut având bogat și instructiv conținut. Remarcăm „Avram Iancu” de Nichifor Crainic, conferența ce directorul revistei a ținut în Sibiu și care îl prezintă pe nemuritorul nostru Erou în dimensiunile meritate și în o formă captivantă.

„Demascarea comunismului în România”, Sub acest titlu a apărut o carte a șefului de poliție Nicolae I. Turcu. Sumarul: Introducere, Kominternul și acțiunea sa, Comunismul în România și Incheiere. Cartea se poate comanda dela autor București, str. Silvestru 34 cu Lei 100 exemplarul.

PARTEA OFICIALĂ

CONCURȘ.

În baza ordinului Ven. Consiliului eparhial Nr. 415 B. din 1943, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de preot în parohia de cl. II-a din comuna **Rudăria**, protopresbiteratul Mehadiei.

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în întindere de 32 jug. cadastrale;
2. Birul parohial, 800 Lei anual;
3. Stola uzitată;
4. Casă parohială nefiind, alesul va îngriji singur de locuință.

II. Îndatoriri:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale, a predica în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus, cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întru cât vor avea cvalificația cerută pentru parohii de cl. II-a, precum și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Episcopului eparhial, să-și înainteze cererile adresate consiliului parohial din Rudăria prin Prea On. Oficiu protopopesesc al Mehadiei.

Reflectanții se vor prezenta pe lângă preaalabila încunoștințare a Prea On. Domn Protopresbiter tractual în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cant, tipic și oratorie, înșă nicidecum în ziua alegerii.

Rudăria, din ședința consiliului parohial, ținută în 14 Februarie 1943.

Președinte:

Secretar:

Pr. Nicolae Careba
Paroh

Disaga Simion

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral:

Iosif Cămpianu m. p.

protopresbiter

3—3

CIRCULARĂ

Către

Prea On. Oficii Protopopești din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Din evidența Casieriei eparhiale se constată că unele protopopiate n'au înaintat de loc; iar la alte protopopiate nu toate comunele au înaintat colecta și tasul pentru „Palatul Invalizilor”.

Invităm deci P. On. Oficiu protopresbiteral — întrucât mai sunt parohii, cari n'au vărsat această colectă, — să înainteze de urgență sumele colectate pentru ca să putem transpune suma totală la locul destinației.

Caransebeș, la 20 Martie 1943.

Episcop:
† **VENIAMIN**

Consilier referent:
Dimitrie Sgăverdia

„Banca Banatului”

instituit de credit și comerț, societate pe acțiuni în **CARANSEBEȘ**
Capital social Lei 5,500,000. Rezerve Lei 1,153,761.
Inscrisă în Registrul Bancar sub Nr. 9 din 1934.

Convocare

Domnii acționari ai Institutului de credit și comerț „BANCA BANATULUI” Societate pe acțiuni în Caransebeș, se invită la a

XXIII-a Adunare generală ordinară,

care se va ține **Joi, 15 Aprilie 1943, ora 15¹/₂ d. a.**, în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul Comisiei de Censori.
3. Stabilirea și aprobarea bilanțului și a contului Profit și Pierdere pe anul 1942.
4. Distribuirea beneficiului net.
5. Descărcarea Consiliului de administrație și a Comisiei de Censori.
6. Fixarea jetoanelor de prezentă și a diurnei de deplasare pentru administratori și censori pe anul 1943.
7. Propuneri în sensul statutelor.

Pentru participare cu drept de vot la această adunare, domnii acționari sunt rugați a depune la casieria institutului nostru acțiunile ce posed și dovezile de procuri, cu 5 zile înainte de adunarea generală.

Caransebeș, la 12 Martie 1943.

Consiliul de Administrație.

Aviz

Societatea Sportivă de Pescuit „Păstrăvul” din Caransebeș își va ține Adunarea generală ordinară la **4 Aprilie 1943.**

Societatea Sportivă „Păstrăvul”.